

Wścieklizna

1. Podstawa prawna:
 - Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1539 z późn. zm.).
 - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2005 r. w sprawie zwalczania wścieklizny (Dz.U. Nr 13, poz.103).
2. Podejrzenie choroby zakaźnej wścieklizny należy zgłaszać do najbliższego zakładu leczniczego dla zwierząt lub właściwego terytorialnie powiatowego lekarza weterynarii.
3. Każde zwierzę wykazujące objawy neurologiczne może być podejrzane o wściekliznę.
4. Każdy przypadek pogryzienia człowieka przez zwierzę (posiadające aktualne szczepienie p/wściekliznie lub nie) może być traktowane jako podejrzenie zarażenia człowieka wirusem wścieklizny przez zwierzę. W takich przypadkach jest przeprowadzana przez lekarza weterynarii 15-to dniowa obserwacja zwierzęcia w celu wykluczenia wścieklizny z możliwością jej przedłużenia do 21 dnia, licząc od momentu pogryzienia.
5. Każde padłe zwierzę podejrzane o wściekliznę jest badane laboratoryjnie przez właściwy terytorialnie Zakład Higieny Weterynaryjnej i/lub Państwowy Instytut Weterynaryjny w Puławach w celu ostatecznego wykluczenia choroby.
6. Zwłoki małych zwierząt lub sama głowa (badany jest mózg zwierzęcia) jest przyjmowana do badania po uprzednim powiadomieniu właściwego terytorialnie powiatowego inspektoratu weterynarii dla miejsca padnięcia podejrzanego o wściekliznę zwierzęcia.
7. W powiadomieniu należy podać następujące informacje:
 - Dane osoby zgłaszającej (imię, nazwisko, adres) + nr tel. kont.
 - Gatunek zwierzęcia wraz z opisem np. wiek, płeć, maść
 - Dane właściciela zwierzęcia (imię, nazwisko, adres) + tel. kont.(w przypadku zwierząt domowych)
 - Datę i miejsce padnięcia zwierzęcia
 - Zwięzły opis zdarzenia (jak doszło do zdarzenia, kto miał kontakt ze zwierzęciem, data szczepienia zwierzęcia p/wściekliznie).
8. W przypadku znalezienia padłego zwierzęcia dziko żyjącego, padłego zwierzęcia domowego lub zaobserwowania nietypowych objawów u wszystkich zwierząt wrażliwych na wściekliznę, należy powiadomić Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łęcznej.
9. Źródłem zarazków są zarówno ssaki dzikie, jak i domowe. Z pierwszej grupy wymienić należy: **lisy, jenoty, borsuki, nietoperze** i inne zwierzęta mięsożerne, a także gryzonie i zajęczaki. Grupa ta ma obecnie największe znaczenie w rozprzestrzenianiu choroby. Do drugiej natomiast

należą: psy i koty. Druga grupa miała pierwotnie duże znaczenie, lecz obecnie ze względu na masowe szczepienia zwierząt domowych zagrożenie jest niewielkie. W krajach tropikalnych Ameryki Południowej i Środkowej wścieklizna może być rozprzestrzeniana również przez żywiące się krwią zwierząt nietoperze z rodziny wampirów. Do zakażenia (zwierząt lub człowieka) dochodzi na drodze kontaktu bezpośredniego – przez pokąsanie, oślinienie lub zanieczyszczenie mózgiem chorego zwierzęcia uszkodzonej skóry.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łęcznej:

Kontakt: tel. 81-7523119, 697032431, 668498331, 697033141,
697033114.

Wścieklizna

Wścieklizna jest chorobą zakaźną o ostrym przebiegu. Wywołuje ją wirus atakujący ośrodkowy układ nerwowy (mózgowie i rdzeń kręgowy) ssaków, **w tym także ludzi.**

Wirus wścieklizny wędruje wzdłuż nerwów obwodowych z miejsca zakażenia do ośrodkowego układu nerwowego i tam namnaża się.

Okres wylęgania wirusa, czyli czas od momentu zakażenia do pojawienia się pierwszych symptomów choroby, wynosi **od 10 dni do 2 lat**. Długość tego okresu zależy od dawki zakażającej i miejsca wprowadzenia wirusa do organizmu.

Na kilka dni (1-10) przed wystąpieniem klinicznych objawów choroby, wirus przedostaje się do ślinianek.

Do zakażenia wścieklizną dochodzi głównie w wyniku:

- pogryzienia przez chore zwierzę
- przedostania się śliny chorego zwierzęcia na skaleczenia i zadrapania skóry, na błony śluzowe (np. jamy ustnej, nosa), do spojówki oka.

Zwierząt chorych lub podejrzanych o wściekliznę nie należy dotykać, skórować, patroszyć.

Objawy wścieklizny u zwierząt:

- podwyższona ciepłota ciała
- nagła zmiana usposobienia zwierzęcia: łagodne stają się złośliwe i drażliwe, agresywne – spokojniejsze
- utrata wrodzonej bojaźliwości u zwierząt dzikich
- rozdrażnienie, niepokój
- wzmożone reakcje na bodźce zewnętrzne, ataki szału
- brak koordynacji ruchowej, niezdolność wzroku
- porażenie mięśni żuchwy, gardła, przełyku, ślinotok
- zaburzenia świadomości
- drgawki, otępienie, śpiączka

Objawy wścieklizny u człowieka:

- gorączka, ból głowy
- zaburzenia czucia w okolicy miejsca zakażenia
- wzmożona nerwowość i niepokój
- pobudzenie układu współczulnego przejawiające się m.in. łzawieniem, rozszerzeniem źrenic, potliwością wzmożonym wydzielaniem śliny
- bolesne skurcze mięśni gardła i przełyku przy przełykaniu
- ślinotok – z obawy przed bólem chory unika połykania śliny
- trudności w oddychaniu wywołane skurczami mięśni oddechowych
- napady drgawek
- porażenie, apatia, śpiączka

Objawowe zakażenia wścieklizną kończą się śmiercią.

Objawy wścieklizny u nietoperzy:

- zmiana usposobienia zwierzęcia: aktywność dzienna
- porażenia: utrata zdolności lotu, może chodzić
- często jest brudne, wychudzone, ma posklejane futro, zdarza się, że ma w pyszczku ziemię
- nadpobudliwość na dotyk, hałas: po dotknięciu pałkowato wygina grzbiet, mocno skrzeczy
- tendencja do przewracania się na grzbiet
- apatia, bezruch; zamknięte lub silnie przymknięte oczy
- początkowo próbuje jeść, pić, później nic nie połyka
- bywa, że rzuca się na pokarm bez gryzienia i połykania
- w końcowym etapie słabo reaguje na jakiegokolwiek bodźce

**Wirus stwierdzony
był najczęściej
(ok. 90%)
u mroczka
późnego**

Wścieklizną od nietoperza można się zarazić w wyniku pogryzienia, kontaktu z jego śliną lub moczem i przedostania się wirusa przez uszkodzoną skórę lub błony śluzowe. Rzadko notowana droga aerogenna zakażenia aerozolem ich odchodów jest możliwa w środowisku gromadzących się nietoperzy, w ich noclegowniach (jaskinie).

Wirus wścieklizny wykazuje stosunkowo dużą oporność na działanie czynników fizycznych i chemicznych oraz gnicie. W gnijących i podlegających autolizie zwłokach zwierząt zachowuje zakaźność przez kilka tygodni, w powierzchniowych warstwach ziemi przez 2-3 miesiące. Płynna ślina z wirusem może zakażać nawet po 24 godzinach, wysuszona po 14 godzinach.

Wirus ginie w kwaśnym odczynie środowiska w pH 3 po 30 minutach, w pH 4 po 24 godzinach. Roztwory 2-5% zwykle stosowanych środków odkażających niszczą go w ciągu kilku minut. Wirus bardzo szybko ginie **poza** zarażonym organizmem: jest szczególnie wrażliwy na formalinę, ług sodowy, alkohol etylowy, roztwory mydła i wodę utlenioną, w przeciągu kilku godzin (po 2h) zabija go promieniowanie słoneczne.

Jeśli żywy nietoperz wtargnie do pomieszczenia: należy umożliwić mu opuszczenie pomieszczenia najbliższej nocy, np. w następujący sposób:

- zamknąć drzwi do pozostałych pomieszczeń
- otworzyć szeroko okno lub drzwi
- zgasić światło i usunąć się z drogi nietoperza do otwartego okna lub drzwi
- upewnić się, że nietoperz opuścił pomieszczenie

Nie należy się bać, nietoperz latający w ciemnościach nie atakuje człowieka

**PAMIĘTAJ: NIE POWINNO SIĘ CHWYTAĆ GOŁĄ RĘKĄ JAKICHKOLWIEK
DZIKICH ZWIERZĄT, MOGĄ BYĆ ONE WEKTORAMI CHORÓB
ZAKAŹNYCH – ZWŁASZCZA, JEŚLI WYGLĄDAJĄ NA CHORE!**